

LITTERÄR ANALYS av HORATIUS III:30

med frågor och uppgifter

Hasse Lysemo 1969

Som seminarieuppgift under Ä2 beslöt jag mig för att behandla Horatius III:30 "Exegi monumentum ...", och jag valde detta ode för "close reading". Det ingår i Sjövall-Wistrand: Latinsk poesi. Under utarbetandet av seminarieuppgiften har jag funnit det lämpligast, att odet noggrant prepareras och går igenom, innan eleverna kan besvara de frågor, som leder fram till en litterär textanalys. De måste ha klart för sig vad som står i texten, vad texten handlar om. Därför har jag tänkt mig tre lektioner och två läxor för behandling av denna dikt. Här får naturligtvis den enskilde läraren avgöra hur mycket tid som skall användas.

En lektionstimma bör dock anslås till preparation och genomgång, varvid odet presenteras, läses, översätts och kommenteras. Kommentaren i Sjövall-Wistrand ger bra förklaringar. För att underlätta arbetet för eleverna vid översättningen har jag själv valt att tillfoga en kompletterande kommentar och gett dem en grovöversättning. Dikten bör sedan ges som hemuppgift. Efter läxförhöret följande lektion (lektion nr 2) utdelas bladen med frågorna och PN:s "Retoriska figurer" (D 016). Läraren talar om för eleverna hur de skall gå till väga när de besvarar frågorna och löser uppgifterna. Därefter får eleverna enskilt eller i smågrupper börja arbetet. Eleverna bör skriva ner stolpar, då de arbetar med uppgifterna.

Eleverna har därefter samtliga frågor och uppgifter i läxa till följande lektion (lektion nr 3). Under denna äger den muntliga redovisningen rum, varvid frågor och uppgifter behandlas och diskuteras. Man kan också tänka sig en skriftlig redovisning på någon av slutfrågorna. Olika svar kan naturligtvis ges på frågorna, och svaret på en fråga ger ofta en naturlig övergång till nästa fråga. Jag har avsiktligt tagit med lätta innehållsfrågor, så att alla i klassen aktivt kan delta. Mot slutet av lektionen får eleverna lyssna till PN:s ljudband "Retorik – Horatius" (III:30 avslutar bandet).

Vad är då fördelen med frågor av detta slag? Jo, jag tror att eleverna finner texten intressantare, om de med hjälp av frågor får analysera den. Texten blir levande för dem. De får en mera kritisk inställning till det lästa och kan samtidigt få ut mer av texten. Översättningen av latinska texter är oftast så komplicerad, att man vid arbetet med den lätt tappar bort innehållet. I synnerhet i fråga om dikter av detta slag, anser jag det vara av utomordentlig vikt, att dikten verkligen uppfattas som dikt, att man kan analysera och bilda sig en egen uppfattning om en latinsk, likaväl som en modern dikt. Horatius är ju poet, och han bör läsas som sådan.

Litteraturförteckning

Balme-Warman, Aestimanda 1966

Fraenkel, Horace 1963

Harrie, Poeten Horatius 1936

Kiessling-Heinze, Horaz 1958

Loeb, Horace. The Odes and Epodes 1952

Sjövall-Wistrand, Latinsk poesi 1963

Söderström, Romersk fornkunskap 1946

Wilkinson, Horace and his Lyric Poetry 1951

Wistrand, Politik och litteratur I antikens Rom 1962

Tidsplanering vid behandlingen av Horatius III:30

Tid: Tre lektionstimmar samt två läxor.

Lektion nr 1. Presentation och genomgång av dikten.

Läxa: Läsning, översättning och kommentar.

Lektion nr 2. Läxförhör. Självständigt arbete med de första frågorna.

Läxa: Besvara samtliga frågor och uppgifter.

Lektion nr 3. Redovisning, analys, diskussion, ljudband.

LITTERÄR ANALYS av HORATIUS III:30

Frågor och uppgifter

Hasse Lysemo 1969

-
1. Vad menar Horatius med att han uppfört ett minnesmärke?
  2. Varför nämner han brons och pyramider?
  3. Vädrets makter förmår inte förstöra hans verk:
    - a) Hur uttrycker han detta?
    - b) På vilket sätt verkar åren och tidevarven förstörande?
  4. "Non omnis moriar." Tolka innebörden i detta påstående!
  5. Horatius påstår, att han skall växa evigt ung.
    - a) Hur, säger han, skall han göra detta?
    - b) Hur länge skall hans rykte bestå?
  6. "Dum Capitolium scandet cum tacita virgine pontifex."
    - a) Varför använder Horatius adjektivet "tacita"?
    - b) Skall man fatta "virgo" individuellt eller kollektivt? Motivera!
    - c) Vad skall ske på Capitolium?
  7. a) Vilket intryck får man av Horatius' hemtrakt?
    - b) Hur kommer det sig att Aufidus våldsamt brusar?
    - c) Varför omnämner Horatius sin hemstrakt?
  8. "Ex humili potens." Vad menar Horatius med detta?
  9. a) Vad är eolisk sång?
    - b) Varför känner Horatius stolthet över att ha fört över den eoliska sången till italiska toner?
    - c) Horatius säger att han var den förste, som gjort detta? Hur stämmer det med Catullus?
  10. a) Vem är Melpomene?
    - b) Varför skall hon bekransa hans hår med delfisk lager?
    - c) Vem vill Horatius jämföras med?
  11. Finns det några grekiska inslag i denna dikt?
  12. Detta ode avslutar den diktsamling (Carmina I – III), som Horatius utgav år 23 f.Kr.
Jämför med inledningsdikten I:1 och sök finna anknytningar!
  13. Genom retoriska stilmedel får dikten kraft och intensitet. Ge exempel på följande: anafor, allitteration, antites, hypallage, litotes och metonymi!
  14. Redogör för diktens uppbyggnad!
  15. Nämn någon överskrift, som man skulle kunna tänka sig till detta ode!
  16. Hur framträder Horatius i denna dikt?